

Publieksversie
Masterplan Arbitrage

'Fluitend de wedstrijd in!'

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Aanleiding en voortraject	4
Uitkomsten onderzoeken	5
Fluitend de wedstrijd in!	8
De aanpak in hoofdlijnen	9
1. Verbetering klimaat en imago	10
2. Werving	11
3. Behoud en doorstroming	13
4. Kwaliteit en kaderontwikkeling	14
5. Organisatie	15
Sportbonden haken actief in!	16
Deelnemende sportbonden	20

Voorwoord

Wij zijn trots op ons grote korps scheidsrechters en officials in Nederland. Zij zijn degenen die de wedstrijdssport mede mogelijk maken. Gelukkig zijn er al veel scheidsrechters en officials, zoals juryleden, maar nog niet voldoende. Ook de kwaliteit van de begeleiding moet beter. Scheidsrechter of official zijn is uitdagend en leuk. Helaas zijn er ook negatieve kanten aan. Ook die worden aangepakt. Scheidsrechter/official zijn moet leuk blijven en zelfs leuker worden.

In maart 2007 is de aftrap gegeven aan het Masterplan Arbitrage. Zestien bonden en NOC*NSF bundelden, met steun van VWS, de krachten. Aangestoken door het enthousiasme en de resultaten van deze groep zijn er in 2010 nog negen bonden bijgekomen. 25 sportbonden werken nu samen en willen met dit Masterplan Arbitrage scheidsrechters/officials werven én langer behouden. Onder andere door ze goed op te leiden en goed te begeleiden.

Door de rol van de scheidsrechter/official goed in te vullen leveren we ook een bijdrage aan de wens om wedstrijden sportiever te laten verlopen. Vandaar dat door het Masterplan Arbitrage nauw wordt samengewerkt met projecten op het gebied van sportiviteit en respect. Gelukkig gaat het bij heel veel wedstrijden wél goed.

Het Masterplan Arbitrage heeft al veel goede zaken voortgebracht. En er gebeurt nog veel meer. U kunt dit allemaal lezen in deze publieksversie van het Masterplan Arbitrage.

Ik hoop van harte, dat dit proces doorgaat en dat arbitrage in de sportsector, bij sportbonden én bij de clubs de aandacht en de plaats krijgt die het verdient!

André Bolhuis
Voorzitter NOC*NSF

Aanleiding en voortraject

Er is in de sport een tekort aan scheidsrechters, juryleden en andere officials. Het korps is bij benadering geen afspiegeling meer van de sportende bevolking. Bij veel sporten is er sprake van vergrijzing. Bovendien kampen scheidsrechters en officials met imago- en gezagsproblemen bij spelers, coaches en publiek. Scheidsrechters en officials zijn de eersten die geconfronteerd worden met verruwing en wangedrag op en rond het veld, de baan, de mat, het parkoers, de tafel en het zwembad.

Tegelijkertijd is er het besef, dat de competitiesport niet serieus kan worden beoefend zonder de 'scheids' en dat het niveau van de sport verbetert als er goede scheidsrechters en officials zijn. De arbitrageproblematiek raakt de georganiseerde sport in het hart. 25 sportbonden en NOC*NSF hebben de handen ineengeslagen om de problemen gezamenlijk aan te pakken. Hiervan werken zestien bonden al sinds 2006 samen. In 2010 zijn daar negen bonden bijgekomen. Zij leggen de goede voorbeelden van aanpak uit de diverse sporten naast elkaar en gaan ermee aan de slag in het gezamenlijke Masterplan Arbitrage. In het verlengde van dit gezamenlijke plan hebben de sportbonden een eigen masterplan voor de sport specifieke arbitrageactiviteiten.

Met de uitvoering van het masterplan wordt beoogd eind 2011 een flinke stap vooruit te hebben gemaakt in de omvang en de kwaliteit van de arbitrage. Het ministerie van VWS ondersteunt het

Masterplan Arbitrage met subsidie tot en met 2011. Het is de bedoeling, dat de samenwerking tussen de bonden een vervolg krijgt en hierdoor ook de arbitrage in Nederland 'op Olympisch niveau' komt in 2016.

De 25 sportbonden die meedoen aan het Masterplan Arbitrage zijn weergegeven in de tabel. Vertegenwoordigers van scheidsrechter-/officialzaken van de eerste groep bonden, die in 2006 is gestart, komen regelmatig bijeen in een regiegroep. Met de tweede groep bonden, die in 2010 is gestart, is een tweede regiegroep gevormd.

De eerste groep van zestien bonden	De tweede groep van negen bonden
American Football	Atletiek
Autosport	Badminton
Basketball	Bowling
Handbal	Gymnastiek
Hippische Sport	Kaatsen
Hockey	Roeien
Honk- en softball	Squash
Ijshockey	Tafeltennis
Judo	Triatlon
Korfbal	Zwemsport:
Rugby	nu ook met:
Tennis	- schoonspringen
Voetbal	- synchroon-
Volleybal	zwemmen
Wielrennen	- wedstrijd-
Zwemsport:	zwemmen
waterpolo	

Uitkomsten onderzoeken

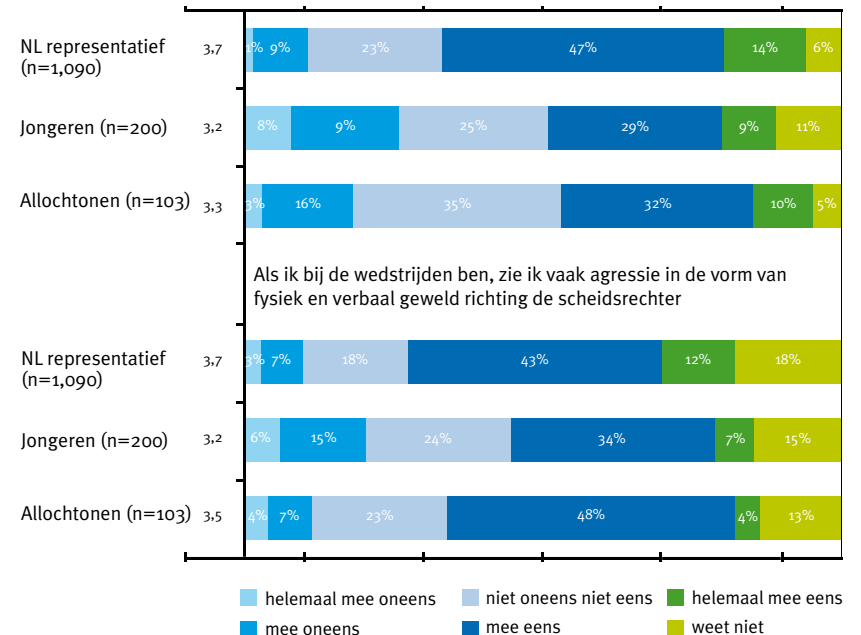
Er zijn drie onderzoeken gedaan die de basis vormen voor het Masterplan Arbitrage: een klimaat/imago-onderzoek en twee tevredenheidsonderzoeken. Een van de eerste gezamenlijke acties was een onderzoek onder bijna 1.400 sportgeïnteresseerde Nederlanders over het huidige klimaat in de sport, het imago van de scheidsrechter/official en de belangstelling om scheidsrechter/official te worden. Dit onderzoek is in 2006 uitgevoerd door het bureau Motivaction International BV. De belangrijkste uitslagen rondom het klimaat en imago onderzoek:

- Ruim de helft van de Nederlanders ziet vaak agressie richting scheids-

rechters/officials. 85 procent vindt maatregelen tegen onsportief gedrag noodzakelijk.

- De waardering en het respect voor de scheidsrechter/official is over het algemeen hoog.
- 62 procent vindt dat de media te veel aandacht besteden aan verkeerde beslissingen van de scheidsrechter/official.
- De scheidsrechter/official heeft nog geen duidelijk imago. Slechts de helft van de ondervraagden kan hier een omschrijving van geven.
- Deze helft geeft aan dat het beeld dat zij hebben van de scheidsrechter/official voor een groot deel wordt bepaald door voetbal en media.

Ik lees, zie en hoor de laatste tijd veel over geweld tegen scheidsrechters

- Men vindt het belangrijk, dat de scheidsrechter/official onpartijdig is, goed op de hoogte is van de spelregels en gevoel heeft voor de wedstrijd.
- Men vindt, dat het huidige scheidsrechter/officialkorps beter moet omgaan met emoties, weerstand en de beïnvloeding door spelers.
- Eén op de vijf sportliefhebbers heeft wel eens overwogen om scheidsrechter/official te worden en één op de tien lijkt de rol als scheidsrechter aantrekkelijk. Diverse redenen weerhouden hen ervan om het ook echt te worden. De agressie op de velden en de kritiek op de leiding worden vaak genoemd als reden om het zijn van

scheidsrechter/official onaantrekkelijk te vinden.

- Leuk aan het zijn van scheidsrechter/official vindt men vooral het (leren) leiding geven in je favoriete sport, het daarmee op peil houden van je conditie en het iets kunnen betekenen voor je sport en/of vereniging

Uit dit onderzoek blijkt, dat er wel degelijk een behoorlijk potentieel aan scheidsrechters/officials is. Om het aantal scheidsrechters/officials flink te laten toenemen is een beter klimaat in de sport en een beter ingevuld imago van de scheidsrechter/official nodig. Scheidsrechters/officials moeten bekwaam worden in het omgaan met emoties en weerstand.

Buro 7 heeft twee tevredenheidsonderzoeken gehouden onder de scheidsrechters/officials van de deelnemende sportbonden. De resultaten geven een beeld van de huidige stand van zaken per sport als het gaat om tevredenheid, imago, begeleiding, motivatie, opleiding, faciliteiten en klimaat (sportiviteit en respect).

Bij de onderzoeken zijn 30.000 scheidsrechters/officials benaderd, actief in 25 verschillende sporten. 8.511 hiervan hebben deelgenomen aan het onderzoek (respons: 28.4 procent). Hoewel de algehele tevredenheid ruim voldoende is, zijn er drie terreinen waarover veel respondenten niet tevreden zijn: begeleiding, opleidingen en wijze van beoordelen. Verbeteringen op deze terreinen zijn dus het meest gewenst. In de tabel rechts is te zien wat de uitkomsten per sport zijn op de drie genoemde onderdelen. De volledige rapportage is te vinden op www.scheids.nl.

- 8.1 = mooi resultaat
- 6.0 = verdient aandacht
- 5.5 = onvoldoende

Rapportcijfers

	Algehele tevredenheid	Begeleiding	Opleidingen, cursussen, trainingen	Wijze van beoordeling
Zwemsport				
-Wedstrijdzwemmen	7.5	6.2	6.4	7.1
-Synchroonzwemmen	7.1	5.9	6.3	6.3
-Schoonspringen	7.1	5.1	4.7	6.7
Wielrennen	7.3	5.4	5.9	5.6
Volleybal	7.2	5.3	5.7	5.9
Voetbal	7.7	5.5	6.3	6.1
Triathlon	7.3	6.5	6.6	6.6
Tennis	7.4	6.4	6.4	6.5
Tafeltennis	7.5	6.7	6.5	6.7
Squash	7.2	5.9	5.5	6.7
Rugby	7.5	5.6	6.0	6.7
Roeien	7.2	6.3	6.3	6.6
Paardensport	7.4	5.9	5.9	6.4
Korfbal	7.2	5.8	5.9	6.6
Kaatsen	7.4	6.0	6.1	5.6
Judo	7.4	6.6	7.1	6.8
IJshockey	7.1	6.5	6.2	7.0
Handbal	7.1	4.6	5.4	6.0
Gymnastiek	7.1	6.2	6.2	6.7
Bowling	7.2	5.7	6.0	6.5
Basketball	7.2	5.4	5.7	6.6
Base- en Softball	7.4	6.1	6.1	6.5
Badminton	7.4	6.1	5.9	7.2
Atletiek	7.5	6.1	6.7	6.4
American Football	7.0	5.9	5.7	5.3
Totaal	7.4	5.7	6.1	6.5

Fluitend de wedstrijd in!

De vijf doelen

Het Masterplan Arbitrage heeft als titel: 'Fluitend de wedstrijd in!'. Méér scheidsrechters/officials actief bij de wedstrijden; en wel 'fluitend' omdat ze het leuk vinden en waardering krijgen. Maar ook de spelers en coaches moeten met plezier en respect de wedstrijd spelen, mede doordat ze een goede arbitrage ervaren.

Het Masterplan Arbitrage heeft vijf doelen, die leidend zijn voor de activiteiten:

1. Het imago van de scheidsrechter/official verbeteren
2. De wedstrijden door gekwalificeerde scheidsrechters/officials laten leiden
3. De kwaliteit van de arbitrage verhogen
4. Bonden en clubs geven meer aandacht aan arbitrage
5. Onheus gedrag in en rond de wedstrijden aanpakken

1. Het imago van de scheidsrechter/official verbeteren

Gewenst is het imago dat het leuk is om scheidsrechter/official te zijn en een waardevolle hobby voor je persoonlijke ontwikkeling. De scheidsrechter staat 'midden in de sport' en wordt gezien als een onpartijdige en deskundige manager van de wedstrijd. Arbitrage is een erkend vakgebied in de sport.

2. De wedstrijden door gekwalificeerde scheidsrechters/officials laten leiden

Om de kwaliteit van de arbitrage te bevorderen en te waarborgen, streeft

iedere deelnemende sportbond ernaar, dat de wedstrijden worden geleid door een gekwalificeerde scheidsrechter/official. De registratie hiervan dient volledig en betrouwbaar te zijn.

3. De kwaliteit van de arbitrage verhogen

Sportbonden willen een betere kwaliteit van de scheidsrechters/officials door de deskundigheidsbevordering zo te organiseren, dat de kwaliteit van de arbitrage permanent wordt bewaakt en verbeterd. Hiertoe worden opleidingen, persoonlijke begeleiding en beoordeling goed ingericht. De scheidsrechters/officials dienen daarbij bereid te zijn in zichzelf te blijven investeren.

4. Bonden en clubs geven meer aandacht aan arbitrage

In het beleid van sportbonden en clubs dient arbitrage een duidelijke en erkende plaats te hebben. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn helder belegd. Scheidsrechters/officials worden goed geïnformeerd en gefaciliteerd en ervaren met regelmaat de aandacht en waardering voor hun rol in de sport.

5. Onheus gedrag in en rond de wedstrijden aanpakken

Vanuit het Masterplan Arbitrage wordt actief deelgenomen aan het sportbrede project Samen voor Sportiviteit & Respect. Scheidsrechters/officials worden getraind en begeleid in hun rol om sportiviteit bij de wedstrijd te vergroten en escalaties te voorkomen.

De aanpak in hoofdlijnen

Onder coördinatie van NOC*NSF werken de 25 sportbonden aan de realisatie van de doelen. Zij doen dit vanuit vijf thema's, die in werkgroepverband worden aangepakt:

1. Verbetering klimaat en imago
2. Werving
3. Behoud en doorstroming
4. Kwaliteiten kaderontwikkeling
5. Organisatie

Het gezamenlijke Masterplan Arbitrage is uit deze thema's opgebouwd. De deelnemende sportbonden stellen op basis hiervan een eigen masterplan op.

Vertegenwoordigers van de bonden participeren in werkgroepen, die gezamenlijke acties ontwikkelen en testen. Die kunnen ook leiden tot formats voor acties, die per bond kunnen worden ingevuld en uitgevoerd.

Gezamenlijke aanpak

Klimaat

- Bewustmaking clubs
- Regeltoepassingen en gedragscode
- Publiekscampagne

Werving

- Doelgroepanalyse
- Ontwikkeling strategie en materialen
- Wervingsacties

Behoud en doorstroom

- Effectieve begeleiding en beoordeling
- Tevredenheidsmeting
- Faciliteiten
- Talentontwikkeling

Kwaliteit en kaderontwikkeling

- Weerbaarheid
- Competentiegerichte kwalificatiestructuur
- E-learning

Organisatie

- Organisatie clubarbitrage
- Databank arbitrage
- Communicatie naar arbiters

Individuele plannen sportbonden

Masterplan bond A

Masterplan bond B

Masterplan bond C

Masterplan bond D

Masterplan bond E

1. Verbetering klimaat en imago

Eind 2006 is, in samenwerking met bureau Motivaction, een klimaat- en imago-onderzoek uitgevoerd. Dit is een nulmeting. Het onderzoek geeft aanbevelingen om het klimaat en imago van de scheidsrechters/officials te verbeteren. Dit heeft geleid tot een aantal acties:

Verbeteren van het klimaat

- In 2007 is door SIRE de campagne 'Geef kinderen hun spel terug' gelanceerd, die gericht was op het gedrag van ouders langs de lijn. Deze campagne is in samenwerking met het Masterplan Arbitrage tot stand gebracht en ligt bij veel mensen nog vers in het geheugen. Deze campagne heeft bijgedragen aan een andere opstelling bij ouders langs de lijn.
- In 2008 is in samenwerking met het Mulier Instituut het wangedrag per sport in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot maatregelen en acties per sport. Tevens is het de basis geweest voor een sportbrede aanpak van onsportief gedrag in het project Samen voor Sportiviteit & Respect. Dit project is in 2010 gestart en het Masterplan Arbitrage is hierin een actieve deelnemer. Het project richt zich in eerste instantie op de voorbeeldrollen van bestuursleden en coaches om het ongewenste gedrag te veranderen. De rol van de scheidsrechter/official bij de verbetering van het negatieve klimaat wordt door het Masterplan Arbitrage ingevuld.

- Omdat voetbal de meest bepalende sport is in de beeldvorming over scheidsrechters/officials en wangedrag heeft het Masterplan Arbitrage een rechtstreekse inbreng bij de aanpak bij voetbal.

Positieve kanten van scheidsrechters/officials benadrukken

De helft van het sportgeïnteresseerde publiek heeft nog geen uitgesproken beeld van het imago van de scheidsrechter/official. Dit geeft kansen om dit beeld te 'laden' met de positieve kanten van het fluiten. In 2008 is in samenwerking met het reclamebureau ARA de campagne 'Scheidsrechter/official. Midden in de sport' gestart. Hierin wordt de scheidsrechter/official geprofileerd als sportman of -vrouw, die het leuk vindt om leiding te geven in de eigen sport. In 2010 wordt deze campagne aangevuld met middelen, die de campagne ook geschikt maakt voor de jurysporten. Sportbonden krijgen een toolkit, waarmee zij zelf op maat campagnemiddelen kunnen ontwikkelen met gebruikmaking van het gezamenlijke campagnebeeld.

Er wordt tevens een PR-plan ontwikkeld om ervoor te zorgen dat arbitrage vaker positief in het nieuws komt. Dit wordt ondersteund door de website www.scheids.nl en het magazine Scheids!.

2. Werving

De 25 sportbonden die deelnemen aan het Masterplan Arbitrage willen dat alle wedstrijden op alle niveaus door een gekwalificeerde scheidsrechter/official worden geleid. Om dit doel te bereiken zijn duizenden extra scheidsrechters/officials nodig. Het streven hierbij is, dat het scheidsrechter/official-korps een betere afspiegeling is van sportend Nederland. Dit betekent dat er vooral meer jeugd, vrouwen en nieuwe Nederlanders geworven moeten worden.

Per bond is er vastgesteld hoe groot het tekort aan scheidsrechters/officials is en hoeveel nieuwe scheidsrechters/officials we uit de diverse doelgroepen moeten werven. Op basis hiervan worden wervingsacties ontwikkeld. De website www.scheidsrechterworden.nl ondersteunt deze acties.

Sportbonden hanteren nu verschillende strategieën om nieuwe scheidsrechters te krijgen:

- Hockey heeft de scheidsrechterkaart ingevoerd. Dit betekent, dat alle leden van 16 jaar en ouder een opleiding als scheidsrechter moeten hebben gevolgd en beschikbaar zijn om ingezet te worden als scheidsrechter. Zo niet, dan mag je ook niet meer hockeyen.
- Diverse zandsporten, zoals handbal, waterpolo en basketbal, hebben de verplichting om per team een scheidsrechter/official te leveren.
- Bij voetbal bestaat de verplichte levering niet. Daar is de aandacht gericht op de werving van gemotiveerde scheidsrechters, vooral via de clubs.

Hoe bent u scheidsrechter geworden?

Ik heb mijzelf aangemeld

56%

Ik ben gevraagd om scheidsrechter te worden

40%

Dat was verplicht bij de vereniging waar ik ook sport

4%

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60%

Bron: Tevredenheidmetingen Buro 7 in 2009 en 2010

De werkgroep Werving test verschillende methoden van werving uit en vergelijkt en analyseert de resultaten. In elk geval is het streven dat bij iedere sport alle jeugd op één of andere manier een ervaring opdoet als scheidsrechter/official. Dit stimuleert de spelregelkennis, het begrip voor de scheidsrechter/

official en sportief gedrag tijdens de wedstrijd. Hiermee wordt meteen een basis gelegd voor een volwassen scheidsrechter/official.

De samenwerking met het onderwijs voor de werving van jeugdige scheidsrechters/officials ligt voor de hand. Het onderwijs kan de arbitrage benutten om leerlingen praktische ervaring te laten opdoen bij het leidinggeven en omgaan met mensen en emoties, bijvoorbeeld in de vorm van een maatschappelijke stage of ter verkrijging van studiepunten. Ook wordt bekeken of de werving onder specifieke beroepsgroepen tot succes kan leiden, bijvoorbeeld onder politiemensen.

3. Behoud en doorstroming

In dit deelprogramma ligt het accent op het behoud van scheidsrechters/officials en de begeleiding naar hun persoonlijke top.

Het behoud van scheidsrechters/officials begint al op het moment dat ze de eerste wedstrijden fluiten. Maar al te vaak haken geïnteresseerde en vaak net opgeleide scheidsrechters/officials af, omdat de eerste wedstrijden niet plezierig verlopen. Een goede begeleiding in de eerste één à twee jaar kan het vroegtijdig afhaken voorkomen.

Ook in de periode daarna blijft aandacht en begeleiding van scheidsrechters/officials nodig. Het is belangrijk om een permanent beeld te hebben van de tevredenheid van scheidsrechters. De basisdienstverlening (aanstelling, etc.) en verleende faciliteiten moeten voldoende zijn. Een eerlijke beoordeling en een duidelijk loopbaanperspectief zijn belangrijk. Talentvolle scheidsrechters/

officials moeten de mogelijkheid krijgen snel door te stromen.

De eerste aandacht gaat uit naar:

- Het zicht houden op de tevredenheid van scheidsrechters/officials van de deelnemende bonden. Iedere twee jaar wordt een meting verricht.
- Het zorgen voor een effectieve opleiding en begeleiding van beginnende scheidsrechters/officials in de eerste twee jaar. Een gezamenlijke blauwdruk kan sportbonden helpen om deze begeleiding gestalte te geven.
- Een goede talentselectie. Naar aanleiding van een uitgebreid onderzoek onder toparbiters is een assessment ontwikkeld, dat kan helpen bij de selectie van talenten voor een apart talentetraject.
- Het uitwisselen van ideeën uit de praktijk van de 25 sportbonden om tot verbetering te komen bij waardering, binding en faciliteiten.

4. Kwaliteit en kaderontwikkeling

In de praktijk zijn er grote verschillen in de wijze waarop de sportbonden arbitrerend kader opleiden, bijscholen en ontwikkelen. Ook blijkt, onder andere uit het imago-onderzoek, dat de hedendaagse scheidsrechter/official beter getraind moet worden in het omgaan met emoties en weerstand en in het aanvoelen van de wedstrijd.

Extra aandacht is nodig voor de vaardigheid om als scheidrechter/official goed om te gaan met de verschillende culturen. Ook de kwaliteit van begeleidend kader voor de scheidsrechter, zoals praktijkbegeleiders, beoordelaars en opleiders, is een aandachtspunt.

Dit deelprogramma kent twee speerpunten:

Een gezamenlijke kwalificatiestructuur

Hoewel sporten verschillen, kunnen de

profielen voor scheidsrechters/officials volgens dezelfde methoden en principes worden opgezet. Deelnemende sportbonden hebben samen een kwalificatiestructuur opgesteld, waarin de competenties van de scheidsrechters/officials op de verschillende niveaus staan beschreven. Per bond zijn of worden vervolgens de leertrajecten uitgewerkt.

Training in omgang met beïnvloeding en weerstand

Er is een leerprogramma gemaakt, waarmee scheidsrechters/officials hun vaardigheid kunnen ontwikkelen om fair play te bevorderen, escalaties te voorkomen en bij escalaties adequaat op te treden en de eigen emoties in bedwang te houden. Dit is een sportbreed leerprogramma, dat met sportspecifieke voorbeelden kan worden ingevuld.

5. Organisatie

Een goede organisatie van de arbitrage is van groot belang om een goed scheidsrechters- en officialkorps te werven en te behouden. Vooral de organisatie van scheidsrechters/officials op lager niveau en bij de clubs is bij veel sportbonden onderontwikkeld. Dit deelprogramma richt zich op drie verbeteringen:

Registratie scheidsrechters/officials en periodieke metingen

Het monitoren van de arbitrage is van belang om te weten hoeveel scheidsrechters/officials er nodig zijn, hoe tevreden zij zijn over de gang van zaken en wat het publiek vindt van de arbitrage. Daarom wordt van de deelnemende sportbonden verwacht, dat zij een goede registratie van scheidsrechters/officials op alle niveaus opzetten.

Vanuit het Masterplan Arbitrage worden sportbreed de volgende periodieke metingen gedaan:

- Jaarlijks een meting van het aantal scheidsrechters/officials per bond
- Tweejaarlijks een meting van de tevredenheid van scheidsrechters/officials
- Tweejaarlijks een klimaat-/imagometing onder het sportgeïnteresseerde publiek.

Aan de hand van deze metingen wordt het arbitragebeleid bepaald en worden de prioriteiten gekozen.

De verbetering van de organisatie rond arbitrage bij de sportbond en clubs

Veel sportbonden hebben inmiddels in hun beleidsplan een aparte paragraaf gewijd aan de arbitrage. Ook is er vaak een aparte projectorganisatie ingericht voor de uitvoering van het Masterplan Arbitrage. Bij sporten waarbij clubs een rol spelen bij de werving en inzet van scheidsrechters/officials, is het belangrijk dat iedere club een eigen scheidsrechterscoördinator en beleid voor de clubarbitrage heeft. De meeste scheidsrechters/officials beginnen immers bij hun eigen vereniging met het leiden van wedstrijden. Juist dan is een goede begeleiding nodig om te voorkomen dat zij weer vroegtijdig afhaken. Verenigingen worden bewust gemaakt van het belang van een goed arbitragebeleid en ze worden geholpen bij het opzetten en verbeteren hiervan.

Meer effectieve communicatie met scheidsrechters/officials

Ook over de wijze waarop de communicatie met de scheidsrechters/officials verloopt kunnen de sportbonden veel van elkaar leren. Zowel als het gaat om persoonlijke communicatie, bijvoorbeeld over de aanstellingen, als de groepsgewijze communicatie. Steeds meer bonden gaan ertoe over om met regelmaat grootschalige bijeenkomsten en congressen voor deze groep te organiseren. Dit bevordert de uitwisseling van ervaringen en het 'communitygevoel' onder de scheidsrechters/officials.

Sportbonden haken actief in!

De deelnemende bonden haken in hun eigen plannen in op de gezamenlijke activiteiten en ontwikkelen acties die in de betreffende sport nodig zijn.

Enkele voorbeelden:

- American Football geeft extra aandacht aan de begeleiding van (potentiële) scheidsrechters en heeft een zelfstudieprogramma gemaakt.
- Atletiek start een actief coachingstraject om jonge officials te begeleiden van cursus tot aan het (inter)nationale niveau.
- Autosport heeft een Masterplan Officials met onder andere gerichte wervingsacties voor baanofficials en juniorofficials.
- Badminton maakt een concreet ondersteuningsaanbod voor de verenigingen ten behoeve van de werving van wedstrijdfunctionarissen.
- Base- en softball geeft meer persoonlijke aandacht aan de scheidsrechters, o.a. met bijeenkomsten, een verjaardagskaart en meer begeleiding.
- Basketball organiseert themabijeenkomsten en clinics om arbitrage meer zichtbaar te maken en verenigingen te ondersteunen bij het arbitragebeleid.
- Bowling verbetert de contacten met de huidige wedstrijdleiders en pakt de administratieve processen aan.
- Gymnastiek verbetert de opleiding en begeleiding van juryleden en jurydocenten en hoopt hiermee ook de instroom en het behoud van deze mensen te stimuleren.
- Handbal heeft een opleiding op maat voor ambitieuze scheidsrechters en heeft een actief beleid op het terrein van sportiviteit en respect.
- Hockey organiseert jaarlijks een arbitragecongres voor zowel de verenigings- als de bondsarbitrage en heeft een speciale masterclass voor jonge scheidsrechters.
- IJshockey heeft een referee-for-tomorrow project, waarbij talentvolle scheidsrechters/linesmen worden opgeleid en begeleid naar een hoger niveau. Ook laat zij scheidsrechters deelnemen aan trainingskampen in top-ijshockeylanden.
- Judo heeft de drempel om scheidsrechter te worden verlaagd door een speciale cursus voor clubscheidsrechters op te zetten. Dit kan een opstap zijn naar een licentie als scheidsrechter van de bond.
- Kaatsen stelt een talentenpool samen van jonge, talentvolle scheidsrechters. Zij worden begeleid door een team van ervaren coaches en begeleiders.
- Korfbal geeft alle scheidsrechters een fair play-logo voor het scheidsrechterstenue om zo sportief gedrag op de velden te bevorderen.
- Paardensport heeft een Masterplan Officials met als belangrijk onderdeel het verbeteren en meetbaar maken van de kwaliteit van het juryproces en een licentiesysteem.
- Roeien gaat een nieuw systeem introduceren, waarmee de registratie en de aanstellingen van kamprechters bij wedstrijden sterk kan worden verbeterd. Kamprechters kunnen hierbij hun beschikbaarheid voor een periode zelf aangeven.
- Rugby organiseert tweemaal per jaar een Dag van de Scheidsrechter, gecombineerd met een interlandwedstrijd, en heeft de begeleiding van scheidsrechters geïntensiveerd.
- Squash gaat een duidelijke kwalificatiestructuur en doorgroeitraject ontwerpen voor alle niveaus scheidsrechters en hoopt hiermee een stimulerende omgeving voor de scheidsrechters te creëren.
- Tafeltennis maakt een plan van aanpak met het doel om het aantal bondsscheidsrechters/officials te verdubbelen, die bij deze snelste balsport ter wereld aan de zijkant van de tafel 'midden in de sport' zitten.
- Tennis heeft met de campagne 'Scheidsrechter. Midden in de sport' de verenigingen meer bewust gemaakt van de inzet van arbitrage binnen de vereniging en organiseert met regelmaat informatiebijeenkomsten voor potentiële scheidsrechters.
- Triathlon roept ieder najaar de organisaties en verenigingen op om kandidaten te werven voor de opleidingen in december/januari. Ambitieuze officials worden begeleid naar een hoger niveau.
- Voetbal heeft bijna 15.000 pupillenscheidsrechters opgeleid. Daarnaast volgen steeds meer jongeren een arbitrageopleiding als maatschappelijke stage.
- Volleybal toont haar aandacht en waardering voor de scheidsrechters op diverse manieren, o.a. door in de regio's op een vernieuwende wijze symposia voor scheidsrechters te organiseren.
- Wielrennen organiseert meeloopdagen op de jurywagen om geïnteresseerden enthousiast te maken voor het juryvak.
- Bij de zwemsport heeft waterpolo de opleidingen aangepast aan de kwalificatieprofielen. Bij wedstrijdzwemmen, synchroonzwemmen en schoonspringen gaat dit ook gebeuren. Bij wedstrijdzwemmen wordt gewerkt aan het vergroten van het aantal kamprechters door de weg daarheen beter begaanbaar te maken.

Colofon

Fluitend de wedstrijd in!
Publiekversie Masterplan Arbitrage
Het Masterplan Arbitrage wordt ondersteund
met subsidie van het ministerie van VWS.

Uitgave:
NOC*NSF
Postbus 302
6800 AH Arnhem

Redactie: Michiel Maas (KNRB), Richard Schoonderwoert (NOC*NSF), Jan Vlasblom (NOC*NSF)
Fotografie: deelnemende bonden en ANP
Vormgeving: Diep Arnhem
Drukwerk: DeltaHage

NOC*NSF Publicatienummer: 709
Arnhem, 3e herziene versie, december 2010

American Football	www.afbn.org
Atletiek	www.atletiekunie.nl
Autosport	www.knaf.nl
Badminton	www.badminton.nl
Base- en softball	www.knbsb.nl
Basketball	www.basketball.nl
Bowling	www.bowlingnbf.nl
Gymnastiek	www.kngu.nl
Handbal	www.nhv.nl
Hippische sport	www.knhs.nl
Hockey	www.knhb.nl
IJshockey	www.nijb.nl
Judo	www.jbn.nl
Kaatsen	www.knkb.nl
Korfbal	www.knkv.nl
Roeien	www.knr.nl
Rugby	www.rugby.nl
Squash	www.squash.nl
Tafeltennis	www.nttb.nl
Tennis	www.knltn.nl
Triathlon	www.nedtriathlonbond.org
Voetbal	www.knvb.nl
Volleybal	www.volleybal.nl
Wielrennen	www.volleybal.nl
Zwemsport	www.knzb.nl

www.scheids.nl

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport